

Капітальні інвестиції (I квартал 2020 року)

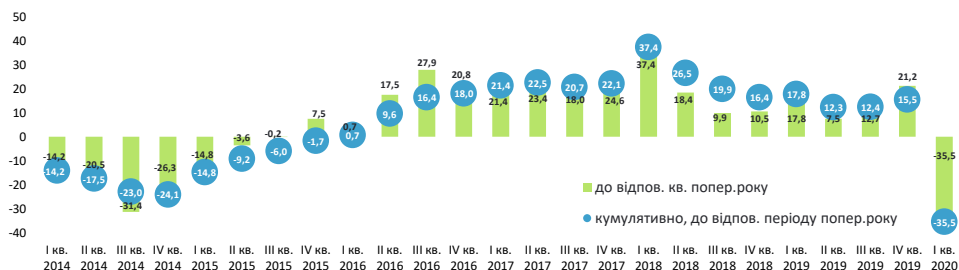
Головне

Інвестиційна діяльність у I кварталі 2020 року зазнала суттєвого впливу кризової ситуації спричиненої пандемією гострої респіраторної хвороби COVID-19. Так, після досить високої інвестиційної активності впродовж 4-х років, у **I кварталі 2020 року падіння** освоєних капітальних інвестицій склало **35,5%** (у порівнянні з відповідним періодом попереднього року), що стало антирекордом за більше ніж 10 років.

Ключові індикатори

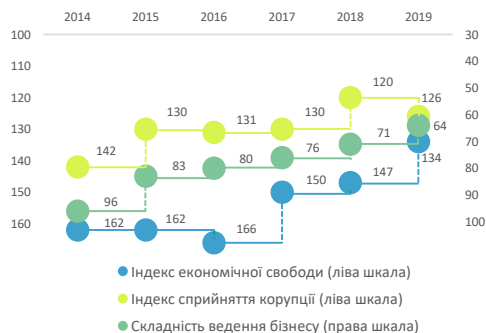
	I кв. 2019	I кв. 2020
Капітальні інвестиції, млрд. грн	108,3	76,9
Капітальні інвестиції, річна зміна, %	17,8	15,5

Освоєні капітальні інвестиції, %

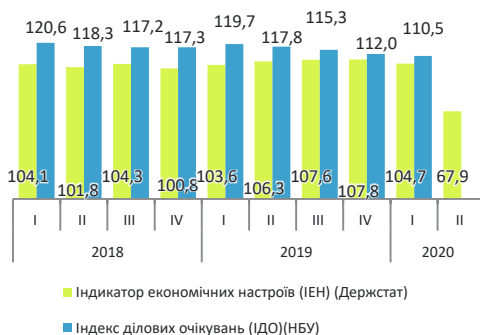

Через несприятливу економічну ситуацію та високий рівень невизначеності в Україні та світі спостерігалось суттєве погіршення інвестиційних очікувань.

Місце України серед країн за індексами та рейтингами у 2014-2019 роках

Ділові очікування в Україні

Очікування

У найближчий час спостерігатиметься суттєве зниження інвестиційної активності та значне падіння обсягів освоєних капітальних інвестицій. Очікується деяка стабілізація ситуації та поступове відновлення інвестиційної активності у другому півріччі 2020 року, проте на тлі відчутних фінансових труднощів підприємств, сформованих за результатами початку року, у цілому 2020 рік характеризуватиметься інвестиційною паузою.

Капітальні інвестиції (I квартал 2020 року)

Фактори, що впливали на динаміку капітальних інвестицій у I кварталі 2020 року

Стримуючі фактори

Кризова ситуація у світі, пов'язана з поширенням пандемії COVID-19, що проявлялась через масові карантинні заходи, зниження виробничої активності та обмеження зовнішньо-торгівельної діяльності підприємств у всьому світі, шоки на світових фінансових ринках та високий рівень майбутньої невизначеності суттєво вплинули на зниження інвестиційної активності.

Введення карантинних заходів в Україні

Погіршення фінансових результатів підприємств. За січень–березень 2020р. фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств становив 4,9 млрд.грн збитку (за січень–березень 2019р. – 111,1 млрд.грн прибутку). Прибуток становив 199,9 млрд.грн, або 131,1% порівняно із січнем–березнем 2019р., збитків допущено на суму 204,8 млрд.грн (або 495,1%). Частка збиткових підприємств за січень–березень 2020р. становила 40,8% (за січень–березень 2019р. – 27,2%).

Обмеження зовн.-торгівельної діяльності

Шоки на світових фінансових ринках

Значний рівень невизначеності. Зниження обсягу освоєних капітальні інвестиції за рахунок коштів іноземних інвесторів порівняно з I кв. 2019 року майже в три рази до 514,1 млн. грн. за I кв. 2020 року, незважаючи на те, що приплив ППІ за методологією платіжного балансу збільшився на 6,5% до 540 млн. дол. США у I кв. 2020 року порівняно з 507 млн. дол. США у I кв. 2019, основна частина яких була направлена на збільшення статутного капіталу.

Не сприятлива зовнішня кон'юнктура

Погіршення рівня ділових очікувань. У 2020 році індикатор економічних настроїв Держстату демонструє суттєве уповільнення динаміки. Очікування погіршились з 104,7% у I кварталі до 67,9% у II кварталі. При цьому за результатами опитувань підприємств промисловості, що проводилось у квітні 2020 року очікується скорочення їх обсягу капінвестицій на 18% порівняно з 2019 роком.

Банківська система

Обсяг виданих нових довгострокових кредитів суттєво скоротився, але це в деякій мірі нівелювалось зростанням обсягу коротко- та середньострокових кредитів. В цілому обсяг нових виданих кредитів нефінансовим корпораціям зі строком погашення від 1 року за цей період скоротився на 3,5% у порівнянні з I кв. 2019 року. Проте, на відміну від криз 2008-2009 років, зараз банківська система не зазнає значних втрат. Тому саме вона може стати драйвером економічного відновлення в посткризовий період. Так, вже у квітні мало місце суттєве зниження процентних ставок на нові кредити (особливо довгострокові, зі строком погашення від 5 років, процентні ставки за якими знизились з 12,4% у березні до 8,7%).

Стимулюючий фактор

Заходи держави

У I кв. 2020 р. **капітальні видатки зведеного бюджету порівняно з I кв. 2019 р. зросли на 37,9%.** Зокрема, збільшилось використання коштів в рамках державного дорожнього фонду, на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення (у 1,8 раза порівняно з I кв. 2019 р.). Також, у 2 рази збільшились капітальні трансферти на підтримку підприємств та населення (в тому числі закладів охорони здоров'я).

На тлі продовження тенденції останніх років щодо активного розширення капітальних видатків бюджету, у I кварталі 2020 року бюджетні кошти стали ТИМ джерелом, що забезпечувало основний позитивний внесок у зростання обсягу освоєних капінвестицій. В той же час, обсяги кредитування банківської системи були хоч і стабільними, проте не достатніми для відчутного впливу на динаміку інвестицій.

Капітальні інвестиції (I квартал 2020 року)

За видами економічної активності

На тлі високої невизначеності під час поширення коронакризи та запровадження карантинних заходів падіння обсягу освоєних капітальних інвестицій мало місце практично у всіх видах економічної діяльності, навіть в тих, які не відчували негативного впливу від скорочення попиту на їх продукцію, окрім інвестицій у Телекомунікації (електрозв'язок) та Інші види послуг.

ТОП ВЕД за темпами падіння, %

ТОП видів промислової діяльності за темпами падіння, %

I квартал 2019

I квартал 2020

Зростання у сфері **Телекомунікації (електрозв'язок)** (у січні-березні 2020 року на 41,4% до відповідного періоду попереднього року) переважно зумовлено низькою порівняльною базою (у січні-березні 2019 року падіння на 62,9% відповідно) та, в деякій мірі, зростанням попиту на телекомунікаційні послуги внаслідок пристосуванням бізнес-середовища до віддалених умов праці, використовуючи мережі зв'язку, зокрема телефону та інтернету.

Суттєве падіння інвестицій у **транспорті** пов'язані з обмеженням пасажирського перевезення по всьому світу, міського та міжміського сполучення по Україні на час пандемії. В той час як скорочення інвестицій у **складське господарство** повністю корелює з загальним зниженням виробничої активності.

Скорочення інвестицій у **Постачанні електроенергії** пов'язано також з призупинкою у грудні 2019 року реалізації проекту з будівництва сонячної електростанції у Херсонській області через анонсовані зміни до системи виплати "зеленого тарифу".

Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок, Діяльність із забезпечення стравами та напоями продемонстрували падіння як ВЕД, які потрапили до переліку обмеження діяльності під час карантину (більшість підприємств цих галузей не працювали у I кварталі 2020 року взагалі)

Металургійне виробництво, Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів продемонстрували низьку інвестиційну активність переважно через несприятливу зовнішню кон'юнктуру, що негативно впливала на діяльність підприємств галузей

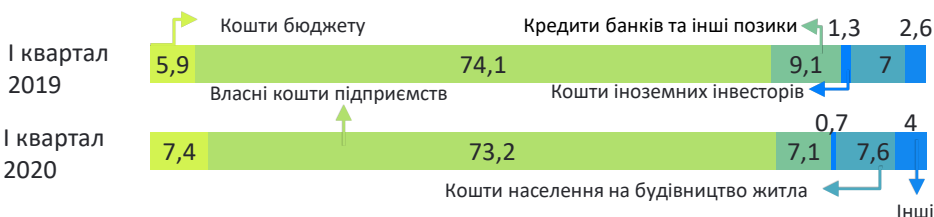
Компанії **Хімічної та Фармацевтичної** галузей, хоч і не відчували проблем зниження попиту на власну продукцію, продемонстрували значне збільшення збитків (6008,3% та 3130,3% до відповідного періоду попереднього року, відповідно) та, як наслідок суттєве погіршення фінансових результатів, що уповільнювало їх інвестиційну діяльність.

Капітальні інвестиції (I квартал 2020 року)

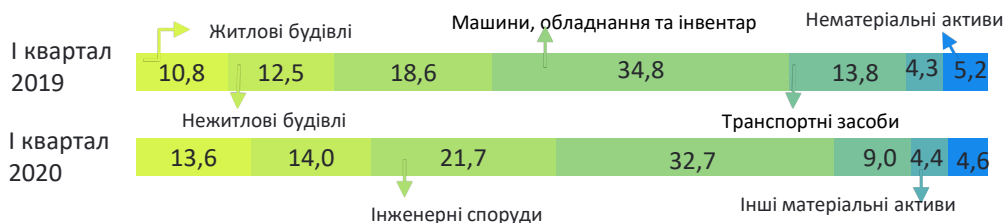
Джерела та види активів

Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються **власні кошти підприємств**. Хоча, на фоні погіршення фінансових результатів діяльності більшості підприємств та організацій їх частка у структурі освоєних капітальних інвестицій зменшилась з 74,1% у січні-березні 2019 року до 73,2% у січні-березні 2020 року. Водночас все більшої ваги з року в рік набирає фінансування капітальних інвестицій за рахунок сектору загальнодержавного управління, що обумовлено стабільним внеском капітальних видатків бюджету. Неприятлива ситуація у світі та призупинка багатьох проектів (в тому числі в енергетиці) також негативно вплинули на нові надходження кредитів міжнародних банків та організацій. Все це відобразилось у скороченні частки освоєних інвестицій за рахунок кредитів банків та інших позик у загальному обсязі освоєних капітальних інвестицій.

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування

Капітальні інвестиції за видами активів

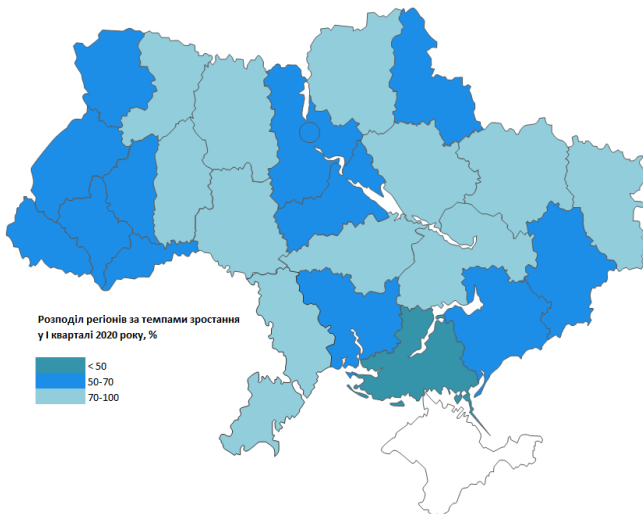

Близько третини освоєних капітальних інвестицій направлені у машини, обладнання та інвентар. Проте, у I кварталі 2020 року в умовах скорочення прибутків та зростання збитків підприємств мало місце скорочення частки Машин обладнання та інвентару та транспортних засобів у структурі капітальних інвестицій за активами. В той же час, в умовах значної участі бюджету у фінансуванні будівельних робіт, частка капітальних інвестицій направлених у будівлі та споруди – зросла.

Капітальні інвестиції (I квартал 2020 року) За регіонами

Всі регіони продемонстрували скорочення обсягів освоєних капітальних інвестицій. Найменше постраждали Полтавська область (падіння обсягів освоєних капітальних інвестицій склало «-» 4% у порівнянні з відповідним періодом попереднього року), Хмельницька (-4,8%), Рівненська та Кіровоградська (падіння склало до 20%).

Розподіл регіонів за темпами падіння у I кварталі 2020 року

ТОП регіонів за темпами падіння у I кварталі 2020 року

